

REVISTA ORTODOXĂ

Publicație on line a Arhiepiscopiei Craiovei
www.revistaortodoxa.ro

Nr. 1/2014

Revista Ortodoxă

PUBLICAȚIA ON-LINE

A

ARHIEPISCOPIEI CRAIOVEI

NR. 1/2014

**EDITURA MITROPOLIA OLTENIEI
CRAIOVA**

COLEGIUL DE REDACȚIE

PREȘEDINTE

Î.P.S. Acad. Prof. Univ. Dr. IRINEU POPA,
Arhiepiscopul Craiovei, Mitropolitul Olteniei și
Decanul Facultății de Teologie a Universității din Craiova

MEMBRI

Pr. Conf. Univ. Dr. NICOLAE RĂZVAN STAN
Pr. Lect. Univ. Dr. ADRIAN IVAN
Pr. Lect. Univ. Dr. ADRIAN BOLDIȘOR

REDACTOR ȘEF

Arhid. Lect. Univ. Dr. IONIȚĂ APOSTOLACHE

COORDONATOR REVISTĂ

Pr. Lect. Univ. Dr. ION REȘCEANU

CORECTOR REVISTĂ

Pr. Lect. Univ. Dr. IOAN SORIN BORA
Pr. Drd. CĂTĂLIN DAN
Pr. MIRCEA NINCU

TEHNOREDACTARE

VALENTIN CORNEANU

CUPRINS:

Teologie și viață

Arhid. dr. Ioniță Apostolache

Spovedania ca restituire a harului pierdut prin păcat..... 5

Arhid. dr. Ioniță Apostolache

*Moștenirea Sfântului Constantin Brâncoveanu în
Cetatea Băniei.....* 8

Alexandru Oprean

Biserica armeană pre-calcedoniană..... 12

Pr. Tinel Florin Dudau

Dr. Pătru Cristian

Tratarea maladiilor psihice în Țările Române..... 15

Biserici și Mănăstiri din Oltenia

Arhid. dr. Ioniță Apostolache

„Biserica lui Mihai Vodă” din Albeni..... 19

Diac. prof. Mircea Mihail Tudora

*Din istoria bisericilor Băniei. Catedrala Maicii Domnului
de la Dud.....* 22

Biografii Luminoase

Pr. dr. Nicușor Popescu

*Jertfa Brâncovenilor, exemplu pentru întreaga
creștinătate.....* 24

Pr. Corneliu Dogaru

*Sfântul Irodion de la Lainici, model de viață aleasă în Hristos.
Prinos de recunoștință la ceas de aleasă prăznuire.....* 28

Pr. Ionel Pârvu

*Pilde de pocăință și răbdare în Legea Veche. Dreptul Iov,
cel încercat pentru credință.....* 30

Pr. Tinel Dudău <i>Amintiri despre părintele Adrian Făgețeanu: Un mare duhovnic de pe Defileul Jiului.....</i>	33
Pr. Corneliu Dogaru <i>Sfântul veacurilor noastre-Sfântul Ioan Maximovici (1896-1966).....</i>	35
Meditații	
Diac. prof. Mircea Mihail Tudora <i>Tradiția eclesială și viața omului credincios în era modernității: Biserică și har, internet și informație.....</i>	43
Cuvânt din Amvon	
Arhid. dr. Ioniță Apostolache <i>Patru lămuriri cu privire la Taina Mărturisirii.....</i>	45
Pr. Iulian Măicănescu <i>Nevoia de a fi Religioși.....</i>	46
Poezia Religioasă	
Pr. Mircea Nincu <i>Prin cetatea bătută de valuri.....</i>	48
<i>Poem cu Rai.....</i>	49

Teologie și Viață:

SPOVEDANIA CA RESTITUIRE A HARULUI PIERDUT PRIN PĂCAT

Arhid. dr. Ioniță Apostolache¹

Dacă prin Taina Sfântului Botez, prin Euharistie și Mirungere credinciosul primește inițierea și întărirea în viața cea nouă împreună cu Hristos, prin Taina Sfintei Spovedanii iubitorul de Dumnezeu se reîntoarce la Părintele său, mărturisindu-și cu pocăință păcatele sau datoriile neîmplinite. Mijlocitor între pocăința creștinului și bunătatea milei lui Dumnezeu se face preotul sau episcopul, mandatați de Sfânta Biserică pentru această misiune curativă.

Cel care a instituit Taina Sfintei Spovedanii este Însuși Mântuitorul Hristos, ca Acela care, pentru prima dată, „cu putere de sus“, a dat această putere ucenicilor Săi, binecuvântându-i „cu suflarea Duhului“ înainte de dumnezeiasca Sa Înălțare și zicându-le „Luați Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele, iertate vor fi și cărora le veți ține, ținute vor fi“ (In. 20, 22-23). El le-a făgăduit această putere de mai înainte, pregătindu-i pe Sfinții Săi Apostoli de acest mare dar: „Adevăr grăiesc vouă: oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în cer“ (Mt. 18, 18). Dar mai înainte de a împărtăși acest mare dar ucenicilor, Domnul Însuși a împlinit iertarea de păcate în cadrul activității Sale pământești. El a plinit astfel rana păcatului cu medicamentul tămăduirii, cei bolnavi primind în schimbul pocăinței darul vindecării. Ne amintim aici de tatăl copilului lunatic, de rugăciunea plină de pocăință a femeii samarince, de rugăciunea mai-marelui sinagogii sau de femeia cu scurgere de sânge. Toți au așezat mai presus de păcat iertarea și în credință au primit „Apa cea vie“ spre a „nu mai înseta niciodată“, căci „cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viață veșnică (cf. In. 4, 14).

Confirmarea harică în Taina Sfintei Spovedanii

Taina Pocăinței, ca mijloc de vindecare a sufletelor rănite de păcat, a fost statornicită în farmacia duhovnicească a Bisericii până la sfârșitul veacurilor, spre săvârșirea ei fiind mandatați preoții și episcopii, ca descendenți ai harului primit de Sfinții Apostoli într-o

¹ Facultatea de Teologie Ortodoxă din Craiova.

sucesiune directă și neîntreruptă de la Însuși Hristos Domnul. În această convingere, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Câte le fac preoții jos le întărește Hristos sus și judecata robilor o confirmă Stăpânul. Ei au fost ridicăți la această putere, întrucât s-au mutat mai înainte în cer și au depășit firea omenească și s-au eliberat de patimile noastre“ (în lucrarea „Despre preoție“).

Sacerdotul nu primește calitatea de duhovnic odată cu Hirotonia, aceasta venind printr-o consacrare ulterioară de la episcop, pe potri va maturității sale duhovnicești. „Alegerea unei astfel de persoane“ – spune pr. prof. Dumitru Stăniloae – „e deci un act al Duhului Sfânt, dar și al Bisericii; deci al Duhului Sfânt lucrător printr-un act în Biserică, sau de Biserică“. De aceea, duhovnicul se cere să fie responsabil de misiunea pe care a dobândit-o prin „citiri de cărți duhovnicești, prin urmărirea diferitelor procese sufletești, prin experiență, nu numai să dea cu o anumită siguranță sfaturile cele mai eficiente, ci să argumenteze în fața penitentului, ca acesta să se lase convins să le urmeze“ (*Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. III, Ed. IBMBOR, București, 2003, p. 140).

Odihna sufletului împovărat de păcate

Pocăința este legată indispensabil și de capacitatea de a ierta „celor ce ne-au greșit nouă“. Așezând înaintea duhovnicului neputințele sale, penitentul trebuie să lase în urmă orice gând rău și orice neputință care l-ar putea scoate din comuniunea iubitoare a Bisericii. În felul acesta, cel ce vine să se împace cu Hristos dobândește, pe lângă iertare, odihnă sufletului său. Pe cei care nu pot ierta, Sfântul Ioan Gură de Aur îi aseamănă cu oamenii bolnavi și osteniți care, deși dorm, nu poartă niciodată liniștea și odihna în suflet. Mai mult, neiertarea și mânia neștersă din suflet se fac „ca o unealtă de surghiunire“, căci „cine poate fi mai nenorocit decât un om care de-a pururea este mânios? Îndată el îl vede pe vrăjmașul lui, ba încă vede numai haina sau casa lui, această vedere îl chinuiește și îi adaugă o adâncă rană peste rană“ (Sf. Ioan Gură de Aur, *Predici la duminici și sărbători*, Ed. Buna Vestire, Bacău, 1997, p. 72). Pe de altă parte, „cel ce nu iartă“ – spune părintele profesor Dumitru Stăniloae – „păstrează în sine o mândrie care împietrește. Nu se umanizează, nu realizează comunicarea de la sine la cel ce trebuie iertat și, în afară de ea, omul pierde condiția de om. Deci, cel ce nu iartă nu poate intra în Împărăția iubirii, a umanității scăpate de rigiditate“ (*Filocalia XI*, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, 1990, p. 260, nota 343).

Învățătura Sfintei noastre Biserici asociază această iertare cu o reverie duhovnicească, atribuindu-i termenul de metanoia. „Deșteaptă-te, cel ce dormi și te scoală din morți și te va lumina Hristos“ (Ef. 5, 14). În acest context, înțelegem păcatul ca pe o stare de letargie, o moarte anticipată ce macină existența personală a creștinului care îl scoate din comuniunea Bisericii, îl slăbește și-l depărtează de scopul ultim al existenței sale: întâlnirea cu Hristos. Paradoxal, „pocăința este setea de a trăi, de a trăi cu adevărat, cu întreaga intensitate a vieții, care este în Dumnezeu. Acesta este răspunsul omului la cuvântul lui Dumnezeu Însuși care ne este redat de profetul Iezechiel: „nu vreau moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu“ (*Viu este Dumnezeu*, Catehism ortodox, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, pp. 377-378).

MOȘTENIREA SFÂNTULUI CONSTANTIN BRÂNCOVEANU ÎN CETATEA BĂNIEI

Arhid. dr. Ioniță Apostolache

Faptele de sfințenie și înțelepciune împlinite de evlaviosul domnitor Constantin Brâncoveanu în pământul țării noastre au adus roade bogate și în Oltenia. Aici, în vechea Cetate a Băniei, sfântul s-a prins în hora istoriei alături de neamul Basarabilor, al Cantacuzinilor, Buzeștilor, alături de domnitorul Marii Uniri, vrednicul și marele voievod Mihai Viteazul. În șirul așezămintelor construite de el se află și un han, a cărui amintire vorbește și astăzi despre iscusința și priceperea sa în buna chivernisire a avutului țării.

Moștenirea Sfântului Constantin Brâncoveanu în Oltenia se materializează astăzi într-un întreg ansamblu de artă și arhitectură eclesială, conservat în numeroasele sale ctitorii boierești, mănăstiri sau simple biserici. Ar fi de ajuns să pomenim aici de cinstitele așezăminte monahale de la Brâncoveni, Mamu, Hurezu sau Bistrița Olteană, cu întregul lor testament spiritual și cultural deopotrivă. Iar dacă ar fi să vorbim de latura economică a activității sale, canalizată de cele mai multe ori spre ajutorarea celor lipsiți, exemplele ar fi la fel de numeroase. Cel mai relevant este, după părerea istoricilor, Hanul Hurezi, monument ridicat de marele domnitor în Cetatea Băniei și așezat sub administrarea mănăstirii cu același nume.

Hanul Hurezi în tradiția economică a Băniei

Construirea acestui han reprezenta, în gândirea Sfântului Constantin Brâncoveanu, o prelungire a tradiției înfiripate la Craiova de înaintașii săi. Despre această adevărată punte peste veacuri vorbește și istoricul Toma Rădulescu, preocupat în special de activitatea economică a marelui domnitor în Cetatea Băniei. „O serie întreagă de personalități și mari domnitori ai Țării Românești sunt legați cu numele de Craiova. Îi putem aminti aici pe Barbu Craiovescu, călugărul Pahomie – ctitorul Mănăstirii Bistrița Olteană, Neagoe Basarab, Matei Basarab, Constantin Șerban, Radu Șerban, care fusese căpitan în oastea lui Mihai Viteazul, și nu în cele din urmă pe Sfântul Constantin Brâncoveanu. Cu toții sunt legați de Cetatea Băniei, și în special de un vechi cartier istoric din inima ei. Acesta se afla între vechile străzi Alexandru Lahovari și Madona Dudu, altfel spus, între Casa Băniei și casele domnești ale Basarabilor. În această zonă pulsa întreaga viață economică a orașului. Tot aici se afla o

clădire, de proporții destul de mari, aparținând Mănăstirii Hurezi, ridicată pe locul unde mai târziu a apărut Piața Elca, actualmente Piața Veche. În zonă mai erau poziționate Catedrala „Sfântul Dumitru“, cel mai vechi edificiu al orașului, marea curte în care se aflau casele lui Mihai Viteazul și moșia clucerului Chiriac Dăianu.“

O economie creștină

În această zonă a luat naștere „nu numai un spațiu comercial, ci și un mod de a da ca exemplu o economie creștină“. Astfel, pe un diametru de aproximativ 250 mp funcționa un complex sistem comercial, administrat de egumenul Ioan de la Mănăstirea Hurezi. „Aici pulsa întreaga viață economică a Craiovei. În acest han erau bolți și prăvălii unde se depozitau vinurile, camere pentru găzduire și, cel mai interesant, bursa Craiovei, cu alte cuvinte, cartierul vamal al orașului. Legat de acest edificiu mai menționăm și organizarea unui târg anual care aduna negustori din întreaga țară. Ținea din 15 august până în 8 septembrie. Important este că la această manifestare lua parte însuși domnul țării, în acea perioadă, Sfântul Constantin Brâncoveanu“, subliniază profesorul Toma Rădulescu.

Imaginea hanului era cu adevărat monumentală. Ziduri înalte de cetate, pivnițe boltite, turn de pază, magazin de mărfuri, foișor pentru vameși și chiar o biserică paraclis, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, unde venea și se ruga de multe ori Sfântul Constantin Brâncoveanu. Cu toate acestea, ctitoria Sfântului Constantin Brâncoveanu a pierdut lupta cu timpul, fără a mai putea fi recuperată. Au existat însă mai multe demersuri și încercări de reconstituire a sa, din păcate neconcretizate. Cu toate acestea, imaginea istorică a hanului a fost reabilitată în cadrul diferitelor expoziții și manifestări culturale, organizate de Muzeul de Istorie din Craiova. „Nu trebuie să uităm că, din inițiativa istoricilor craioveni, Hanul Hurezi a fost prezentat la principalele expoziții internaționale ale României, organizate de pildă la Paris în anul 1867. Aici au fost prezentate aceste edificii uitate, componente epocii domnitorului martir“, mai spune Toma Rădulescu.

Mărgăritare brâncovenești în muzeele Craiovei

Pe lângă amintirea faimosului han brâncovenesc, în patrimoniul Muzeului de Istorie din Craiova se mai păstrează încă numeroase documente unicat, martore ale epocii ilustrului domnitor muntean. Unul dintre ele, datat la anul 1696, arată maniera de studiu a tinerilor zugravi din școala de pictură de la Horezu. Aceștia erau aduși adesea

la Craiova pe timpul verii, pentru a lua parte la diverse activități artistice. În urma acestor experiențe, mulți dintre ei au ajuns să picteze „în principalele ctitorii brâncovenești de la Hurezi, Bistrița și chiar la Mănăstirea Polovragi, din județul Gorj. Finanțările erau făcute din veniturile Hanului Hurezi“.

După secularizarea averilor mănăstirești, de sub Alexandru Ioan Cuza, foarte multe piese cu valoare artistică din epoca brâncovenească au dispărut sau au fost distruse. Avem ca exemplu cazul obiectelor de cult de la Mănăstirea Jitianu, transformată în biserică de enorie. Demersul de recuperare a acestor inestimabile piese de patrimoniu, aici la Craiova, a început chiar în perioada comunistă. Între cei care au purtat această sarcină, deloc ușoară, s-au numărat și clerici din bisericile oltene. Oameni providențiali, între ei numărându-se vrednicii slujitori Dumitru Bălașa sau Ioan Popescu Cilieni, preoții craioveni au reușit să păstreze până astăzi aceste nestemate. Alături de ei a stat totdeauna academicianul Nicolaescu Plopșor, membru în Adunarea eparhială și coordonator a numeroase proiecte de rehabilitare a patrimoniului bisericesc. Efortul acestor personalități a generat un efect comun, „majoritatea exponatelor fiind la Muzeul de Artă și la Muzeul de Istorie din Craiova. Avem sfeșnice din lemn de tei, cu inflexiuni desprinse din perioada Renașterii italiene, cărți deosebite, editate în tipografiile Țării Românești, de la Râmnic sau București, toate aparținând perioadei despre care vorbim. Nu mai punem la socoteală colecția de icoane, deosebit de valoroasă pentru această perioadă“, mărturisește Toma Rădulescu.

Împlinirea unui deziderat

La Muzeul Olteniei se găsesc, de asemenea, numeroase documente editate și chiar semnate de Sfântul Constantin Brâncoveanu. Toate aceste piese, găzduite de principalele instituții de artă și istorie din Craiova, au fost prezentate publicului larg în cadrul numeroaselor expoziții. Așa se face că, „în 1943, când s-a organizat Săptămâna Culturală a Olteniei, între 24 și 31 octombrie, pentru artefactele din epoca brâncovenească s-a creat o sală specială la Palatul Culturii de atunci, astăzi Muzeul de Artă «Jean Mihail» din Craiova. Expoziția a fost găzduită în Sala Dales. Experți în domeniu, cum ar fi I. D. Ștefănescu și alții, au identificat aceste valori certe, scoase la lumină din inițiativa mitropolitului Nifon Criveanu. De aici s-a născut ideea realizării unui muzeu de artă bisericească, în care să se păstreze cele mai importante obiecte din întreaga Oltenie. Locația urma să fie

Biserica «Maica Precista»-Dudu din municipiu“, conchide prof. Rădulescu.

Dezideratul înaintașilor a fost împlinit de Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, care a reușit să pună bazele primului muzeu de artă eclezială din Oltenia. Exponatele brâncovenești, icoane, cărți sau diverse obiecte de cult, sunt restaurate astăzi în cadrul Centrului de restaurare și vizualizare al Facultății de Teologie din Craiova. Astfel, după ce au dobândit strălucirea de altădată, obiectele recondiționate sunt așezate în muzeul centrului, spre a putea fi admirate de iubitorii de artă.

Hanul Hurezi în memoria posterității

În timpul Sfântului Constantin Brâncoveanu, la Craiova se organiza și un târg peste săptămână, programat de regulă vineri. Această activitate era organizată în incinta hanului. În timpul incursiunilor turcești, Hanul Hurezi a fost aproape ruinat. A fost restaurat ulterior de austrieci și germani în perioada Primului Război Mondial. De aici i-a venit și numele de „hanul nemțesc“. Primele săpături arheologice pentru descoperirea vechilor ruine au fost făcute la inițiativa lui Ștefan Ciuceanu. Fiul său, Radu Ciuceanu, a făcut, de asemenea, mai multe săpături în zonă. În timpul regimului comunist, mai exact prin 1963, a existat chiar un proiect al Muzeului de Artă, din păcate nerealizat.

Armenia este una din cele mai vechi țări ale lumii despre care avem mărturie scrisă. Astfel, Sfânta Scriptură (la Fac. 8, 4) ne spune că Noe s-a oprit cu Arca în Munții Ararat (aprox. 5000 m). Pe teritoriul Armeniei de astăzi încă se mai întâlnesc denumiri care au semnificație biblică: astfel Erevan – arătare – locul unde Noe a văzut pentru prima dată după potop pământul (cf. Fac. 8, 7-13), Akori – vie – locul unde Noe a sădit pentru prima dată vița de vie (cf. Fac. 9, 20) sau Marand – locul mamei – locul unde a fost îngropată soția lui Noe (1).

Înainte ca poporul armean să cunoască creștinismul prin Sfinții Apostoli Tadeu și Vartolomeu, religia oficială era Zoroastrismul, o religie politeistă cu tendințe foarte accentuate de dualism prin divinitățile Ahura Mazda și Angra Mainyu (2). Armenia este prin urmare primul stat în care se ridică creștinismul la rang de religie oficială, în anul 301, prin intermediul lui Grigorie Luminătorul și al regelui Tiridat. Cu referire la cel din urmă apar câteva probleme cronologice. Astfel, pr. prof. Ioan G. Coman îl indentifică în mod simplu Tiridat (261-317) (3), iar E. Norocel vorbește despre Tiridat al II-lea (4), fără a ne da însă alte detalii despre el. Pe de altă parte, în „Marea istorie ilustrată a lumii” ne este înfățișată o „icoană” reprezentându-l pe Grigorie Luminătorul care îl botează pe Tiridat al III-lea (datată în 296) și se pare că acesta din urmă a domnit între anii 287-330(5).

Tradiția ne vorbește despre regele Tiridat ca un mare asupritor, care a martirizat pe Sfânta Ripsima și împreună cu ea 36 de fecioare fugite de persecuțiile din Imperiul Roman, iar pe Sfântul Grigorie Luminătorul l-a băgat în închisoare pentru o perioadă de 15 ani. Regele Tiridat îmbolnăvindându-se este vindecat în chip miraculos de Sfântul Grigorie Luminătorul, iar regele văzând acestea a acceptat să fie botezat (296) și la puțin timp după aceasta (301) a hotărât ca religia creștină să devină religia oficială a statului armean.

În anul 303 Sfântul Grigorie a pus bazele catedralei Ecimiadzin, care înseamnă “locul unde a coborât Cel Unul Născut”, catedrală ce există și astăzi, aflându-se la vest de Erevan la poalele muntelui Ararat. Tradiția ne spune că Sfântul Grigorie ar fi avut o

² Masterand în cadrul Facultății de Teologie din Craiova.

vedenie în care Hristos ar fi coborât din ceruri și ar fi indicat locul unde să fie construită catedrala. Actualmente catedrala este cea mai mare mănăstire de călugari și reședința patriarhului.(6)

Se pare că încă de la începutul Bisericii Armene s-a mers pe principiul sinodalității (Adunarea Națională Bisericească), patriarhul putând da instrucțiuni, dar nu și legi. Un alt fapt important este transmiterea succesiunii la scaunul episcopal, oarecum, ereditară și spunem oarecum deoarece au existat momente când nu s-a mai ținut cont de succesiune din cauza unor conflicte dintre rege și patriarh.

Astfel Sfântului Grigorie Luminătorul îi urmează pe scaunul de patriarh fiul său cel mare Aristaches (325-332) care a fost reprezentantul Bisericii Armene la primul Sinod Ecumenic de la Niceea. După Sinod, acesta s-a întors acasă aducând cu sine învățăturile sinodului și primele 7 articole ale Simbolului de Credință, acestea fiind primite de întreaga Biserică Armeană.

Aristaches fiind monah și neavând urmași i-a urmat pe scaunul patriarhal fratele său Vertanes, mai apoi, fiul acestuia Husik (341-347), dar care dintr-o neînțelegere cu regele Diran este martirizat, urmând Daniil Asirianul(7).

Credința creștină se pare că este primejduită în secolul IV când 4 cincimi din teritoriul Armeniei intră în componența Persiei, iar restul în componența Imperiului Bizantin. În secolul V, patriarhul Saak (cel mare) și arhimandritul Mesrob au fost primii pioneri ai culturii armene, cel din urmă alcătuind alfabetul armean(8) având la baza caracterele episcopului sirian Daniil din Nisibi(9). La început crezându-se despre acesta ca despre o adevărată revelație din partea lui Dumnezeu(10). Astfel, slujbele, care până atunci erau săvârșite în limba greacă sau siriacă o să se țină în armeană aproximativ un secol mai târziu. Prima carte tradusă de către cei doi a fost Sfânta Scriptură care s-a încheiat în anul 432. Ioan G. Coman vorbește despre o traducere definitivă care apare pe la anul 700.

După compunerea alfabetului, Saak și Mesrob își trimit ucenicii în partile Capadociei, la Alexandria și la Constantinopol pentru a se iniția și a aduce sau copia manuscrise ce trebuiau traduse și în limba armeană. Astfel destul de repede apar traduceri ale Sfîntilor Trei Ierarhi, Sfântului Grigorie de Nyssa, Sfântului Ilarie, Sfântul Chiril al Alexandriei etc. Dintre acestia enumerăm pe Eznik de Kolb descris ca o persoană cu un dar speculativ foarte dezvoltat și un mare apărător al învățăturii hristologice(11). Ioan Mandakuni face traduceri din Vasile cel Mare și din Efrem Sirul, mergând mai mult pe partea spirituală decât dogmatică.

O perioadă foarte grea din istoria Bisericii Armene este în anul 450, când persii atacă integritatea religioasă a Armeniei, astfel pornește războiul între Armenia și Imperiul Persan. Datorită acestui conflict nici un reprezentant al Bisericii Armene nu poate să meargă la Sinodul Ecumenic de la Calcedon. După încetarea conflictului datorită unei probleme de traducere (armenii confundă $\phi\upsilon\sigma\iota\varsigma$ -fire cu $\pi\rho\omicron\sigma\omega\pi\omicron\nu$ -persoană) și datorită dorinței de despărțire de Bizanț(12), Biserica Armeană nu acceptă hotărârile Sinodului de la Calcedon, fiind considerați de Biserică monofiziți.

Note bibliografice.

1. E. Norocel, Biserica Armeană în revista Mitropolia Moldovei și Sucevei, anul XLI, nr. 7-8 Iulie-August, ed. Redacția și Administrația: Arhiepiscopia Iașilor, Iași – 1965, pag. 374;
2. Encyclopedia of Religion, vol. 14,ed. Thomas Gale, USA – 2005, pag. 9989;
3. Pr. Prof. Ioan G. Coman, Osteneli și realizări ale părinților armeni în secolele al IV-lea și al V-lea în Studii Teologice, anul XXV – nr. 1-2, ianuarie – februarie, București – 1973, pag. 7;
4. E. Norocel, op. cit. pag. 375;
5. Marea Istorie ilustrată a lumii, vol. 2,trad. Brândușa Ciugudean, ed. Litera Internațional, București – 2008, pag. 60;
6. E. Norocel, op. cit. pag 376;
7. Trebuie menționat că prin Daniil Asirianul succesiunea pe linie de sânge a Sfântului Grigorie este întreruptă, acesta nefiind rudă cu Sfântul Grigorie Luminătorul, succesiunea revenind prin urmașul său, Nerses I, care este nepotul lui Husik;
8. Unii spun că acesta ar fi compus alfabetul pe la anul 396, iar alții pe la anul 404;
9. E. Norocel, op. cit. pag. 377;
10. Pr. Prof. Ioan G. Coman, op. cit. pag. 7 ;
11. Ibidem, pag. 9;
12. Aceasta dorință de despărțire vine în urma ajutorului cerut în timpul războiului cu Perșii, ajutor care nu a venit din partea Imperiului Bizantin, ajutor ce se pare că nici pentru Imperiul Bizantin nu va veni atunci când vor avea nevoie de el.

TRATAREA MALADIILOR PSIHICE ÎN ȚĂRILE ROMÂNE

Pr. Tinel Florin Dudau,³

Dr. Pătru Cristian⁴

În tradiția ortodoxă, boala psihică a fost tratată dintotdeauna sub cele două aspecte ale ei: medicală și duhovnicească. Parcursul înțelegerii concrete asupra acestei realități din viața Bisericii a generat numeroase controverse și discuții, mai mult sau mai puțin folositoare în identificarea soluțiilor de prevenire și tratare a acestei maladii.

Cu o pregătire filosofică și medicală mult mai avansată ca estul ortodox, latura spirituală a medicinei occidentale de factură psihologică s-a conturat, încă din Evul Mediu, pe opiniile scrise de doi călugări dominicani, Jacob Sprenger și Heinrich Kramer. Manualul întocmit de aceștia, „Maleus Maleficarum“ (Ciocanul răufăcătorilor – scris în 1486), a fost indispensabil în perioada inchiziției pentru identificarea vrăjitoarelor și a ereticilor. Tot aici se găseau și cazurile bolnavilor cu afecțiuni psihice. Din acest punct de vedere, amintita lucrare ar putea fi socotită în rândul primelor manuale de psihologie din acest spațiu. De multe ori, sub aceste considerente, bolnavul mintal era socotit ca posedat de demon, motiv pentru care era și așezat în rândul celor care sufereau pentru acest lucru.

Consemnări despre bolnavii psihic în Țările Române

În Țările Române, grija față de bolnavul psihic a fost așezată întotdeauna sub semnul milei creștine. Atât în pravila domnitorului Matei Basarab (1580-1654) din Țara Românească, unde găsim capitolul „Semnele nebuniei“, cât și în Moldova, în pravila lui Vasile Lupu (1595-1661), care avea capitolul „Despre giudețul nebunilor“, se arată că dacă vraciul (medicul) a spus că cineva este bolnav mintal, apoi el să nu fie pedepsit, pentru că pedeapsa de a fi nebun îi este de ajuns. Opinia medicală era considerată aici „mai tare ca orice mărturie“, întrucât vraciul „cunoștea mai bine decât judecătorul“ cele ce se puteau întâmpla celui bolnav cu mintea. Pe de altă parte, răufăcătorii alienați (care nu erau considerați criminali) trebuiau

³ Preot capelan în cadrul Spitalului de Psihiatrie din Poiana Mare, județul Dolj.

⁴ Medic psihiatru în cadrul Spitalului de Psihiatrie din Poiana Mare, județul Dolj.

examinați din punct de vedere medical, „nu pentru a fi pedepsiți, nici pentru a fi puși în libertate, ci supravegheați în mod continuu“. Aceste prevederi legislative se bazau pe legea cu conținut similar, dată în timpul domniilor lui Ștefan cel Mare, Petru Rareș sau Mihai Viteazul (1593-1601).

Terapia sfintelor slujbe

Din puținele informații ce ne-au parvenit din perioada medievală, arhivele românești fiind distruse în urma numeroaselor invazii străine (o parte din arhivele Moldovei au fost distruse la mijlocul secolului al XVI-lea în timpul invaziei cazacilor), știm că asistența bolnavilor psihic era legată de așezămintele mănăstirești, scopul fiind în primă instanță izolarea de societate în scopul unui tratament corespunzător. La baza metodelor de tratare stătea de fiecare dată practica liturgică a Bisericii, bazată pe săvârșirea de slujbe tămăduitoare în folosul celui bolnav. Primirea constantă a Sfintelor Taine, postul sau rugăciunea, impunerea unui regim de igienă fizică și morală și mai apoi reintegrarea într-o comunitate au definit latura umană a tratamentului medical propriu-zis. Despre aceasta vorbește și călugărul iezuit Marcus Bandinus, care, vizitând așezăminte mănăstirești din Moldova, pe la anii 1600, a rămas impresionat de rezultatele bune obținute în tratamentul bolnavilor psihic, prin folosirea „mijloacelor terapeutice blânde“.

Primele ospicii, sub egida Bisericii

Primul spital public de psihiatrie de pe teritoriul țării noastre a funcționat, între 1619 și 1641, la Suceava, fiind ctitorit de Mitropolitul Moldovei, Anastasie Crimca. Mai târziu, aproape toate obștile mănăstirilor românești s-au pus în slujba bolnavilor, prin îngrijirea acestora în cunoscutele bolnițe. La Iași, ospiciul de la Mănăstirea Golia din 1653 a revoluționat metodele de tratare a bolnavilor psihic. Activitate sa în această direcție s-a păstrat până la finele secolului al XIX-lea, când pacienții au fost transferați la Socola. Mai mult, trebuie știut că, din 1546, la Golia se afla o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care l-a vindecat pe Ștefăniță-Vodă. Un alt ospiciu pentru bolnavii psihic a mai fost înființat și la Mănăstirea Neamț, unde, spune tradiția, erau o bolniță a bătrânilor și separat de aceasta chilii pentru mireni parte bărbătească cu felurite neputințe.

În Țara Românească, în anul 1765, banul Constantin Năsturel a făcut câteva chilii lângă Mănăstirea „Sfânta Vineri“ din București cu scopul de a adăposti bolnavi psihic „nefurioși“. La Mănăstirea

Sărindar era de asemenea un ospiciu pentru bolnavi agresivi. Datorită numărului mare al acestora, domnitorul Nicolae Mavrogheni a hotărât ca viețuitorii mănăstirii să fie mutați în altă parte, locul de aici rămânând exclusiv pentru cei în suferință. După o cartografie din 1823, la Mănăstirea Sărindar existau „14 camere situate la dreapta și stânga clopotniței“, toate folosite pentru bolnavi psihic, acestea funcționând până la sfârșitul deceniului al treilea din secolul XIX, când beneficiarii au fost transferați la Mănăstirea Negoești.

Ospiciul de la Malamuc

La 28 iunie 1838, în jurnalul „Departamentul Credinței“ apare hotărârea domnească a lui Al. Ghica ce stipula „primirea și ținerea smintiților din Valahia Mare la Schitul Malamuc... unde se află trimiși și cerșetorii“ (cf. Ioana Cristache Panait, „Considerații documentare asupra asistenței bolilor nervoase la București în prima jumătate a secolului XIX“, în Materiale de istorie și muzeografie, București, 1964, p. 370). Cu timpul însă, ospiciul devenind neîncăpător din cauza afluxului mare de bolnavi și de cerșetori, se înființează în mănăstirea bucureșteană Mărcuța un nou azil, unde numărul celor internați oscila între 26 și 35. În anul 1840, documentele atestă aici activitatea doctorului Nicolae Gănescu, „plătit cu 500 lei pe lună din Eforia Spitalelor care îngrijea și pe cei 60 de cerșetori aflați acolo“ (Victor Gomoiu – „Din istoria Mărcuței“). Ospiciul de la Mărcuța a funcționat aproape 100 de ani, împreună cu un alt azil al sărmanilor. O inscripție de pe un perete dintr-o încăpere a mănăstirii amintește de trista ședere pentru o scurtă perioadă a lui Mihai Eminescu, înainte de a fi mutat în sanatoriul particular al doctorului Șuțu.

Tradiția tratării bolnavilor în mănăstiri a continuat până în prima parte a secolului al XIX-lea, când locul chiliilor a fost luat treptat de saloanele sanatoriilor, acest lucru fiind decretat de Legea din 11 decembrie 1838. Chiar și așa, primul spital de psihiatrie din țară a fost tot la Mărcuța, sub coordonarea medicului Nicolae Gănescu.

Ospiciul Bisericii „Madona Dudu“ din Craiova

În Oltenia, la 1789 ia ființă Ospiciul „Madona Dudu“ în Craiova, consemnat prin hrisovul domnitorului Alexandru Ipsilanti din 18 martie 1778, care menționa existența unor chilii pe lângă biserica ce adăpostea bolnavii. Din hrisovul domnitorului Caragea, de la 1813,

reiese că bolnavii primeau aici odihnă și hrană din veniturile bisericii. În 1879, la Biserica „Madona“ a funcționat un ospiciu medical cu program regulat, al cărui medic era plătit din veniturile bisericii. În 1892, epitropia bisericii a ridicat pe strada Amaradia un sanatoriu modern. Astăzi, în vechea clădire a sanatoriului funcționează Colegiul Național „Gheorghe Chițu“, fostul liceu pedagogic.

Biserici și Mănăstiri din Oltenia

„BISERICA LUI MIHAI VODĂ” DIN ALBENI

Arhid. dr. Ioniță Apostolache

Între parohiile gorjene din Protoieria Târgu Cărbunești, comunitatea din Albeni are un statut istoric cu totul aparte. În centrul localității se păstrează și astăzi vechea temelie și o parte din zidurile Bisericii „Sfântul Nicolae“, despre care localnicii spun că ar fi fost ridicată în timpul domnitorului Mihai Viteazul.

Așezată în zona subcarpatică a județului Gorj, la 37 km nord-est distanță de municipiul Târgu Jiu, Parohia Albeni are o istorie bogată, care merge până în anul 1486. În centrul comunității a stat de fiecare dată credința ortodoxă, ca ocrotitoare împotriva vitregiilor vremii. Bătrânii satului spun că biserica cea veche, astăzi fărâmițată de trecerea anilor, a fost ridicată de însuși Mihai Vodă Viteazul, domnul Țării Românești. Istoricii, între care se numără și Alexandru Ștefulescu, spun însă că sfântul lăcaș s-a ridicat „pe proprietatea și din inițiativa și pe contul logofătului Albeanu Constantin, fiul căpitanului Albanetu (căpitan în armata lui Mihai Viteazul), care deținea 1.000 de stânjeni în Albeni, terenul a fost dat bisericii, construită la 1565 și s-a desăvârșit la 1567. Primul slujitor al bisericii a fost preotul Motea care a primit danie pământul bisericii, iar sătenii așezați pe acest loc s-au numit Motești (această denumire o poartă satul și astăzi)“.

Comuniștii au luat cărămizi din biserică

Frumos împodobită odinioară, cu broderii de piatră la ferestre și pictură autentic-bizantină, biserica din Albeni a început să se deterioreze din 1906 când, în urma unui cutremur, au început să se fisureze zidurile. Preoții slujitori au încercat prin diferite metode să o păstreze în picioare, tocmind legături de lemn și chiar de fier spre a opri înaintarea degradării. Pe vremea comuniștilor, situația bisericii s-a agravat. Nechibzuința unor oameni a înaintat și mai mult starea de degradare. Între săteni se cunoaște și astăzi cazul unuia dintre răuvoitori, care, dorind să-și facă locuință, a mers și a luat cărămidă din zidurile sfântului lăcaș. Povestea lui nefericită este surprinsă în sinodiconul bisericii: „Comuniștii aveau intenția de a o dărâma și chiar au recomandat membrilor de partid să ia cărămida de la

biserică pentru a o folosi în gospodăriile personale. Și așa au cutezat câțiva să ia din cărămida bisericii (aveau de unde lua pentru că zidul are o grosime de peste 1 m); unul și-a făcut casă folosind în mare parte cărămida de aici, dar cum a terminat-o, casa i-a luat foc. Acest fapt i-a speriat și nu a mai îndrăznit nimeni să ia cărămidă de la biserică în scopuri personale“.

Comuniștii au luat cărămizi din biserică

Frumos împodobită odinioară, cu broderii de piatră la ferestre și pictură autentic-bizantină, biserica din Albeni a început să se deterioreze din 1906 când, în urma unui cutremur, au început să se fisureze zidurile. Preoții slujitori au încercat prin diferite metode să o păstreze în picioare, tocmind legături de lemn și chiar de fier spre a opri înaintarea degradării. Pe vremea comuniștilor, situația bisericii s-a agravat. Nechibzuința unor oameni a înaintat și mai mult starea de degradare. Între săteni se cunoaște și astăzi cazul unuia dintre răuvoitori, care, dorind să-și facă locuința, a mers și a luat cărămidă din zidurile sfântului lăcaș. Povestea lui nefericită este surprinsă în sinodiconul bisericii: „Comuniștii aveau intenția de a o dărâma și chiar au recomandat membrilor de partid să ia cărămida de la biserică pentru a o folosi în gospodăriile personale. Și așa au cutezat câțiva să ia din cărămida bisericii (aveau de unde lua pentru că zidul are o grosime de peste 1 m); unul și-a făcut casă folosind în mare parte cărămida de aici, dar cum a terminat-o, casa i-a luat foc. Acest fapt i-a speriat și nu a mai îndrăznit nimeni să ia cărămidă de la biserică în scopuri personale“.

O jertfă neprimită

Degradarea progresivă a bisericii a fost justificată de săteni în baza unei legende, legată de numele boierului Constantin Pociovălișteanu, viețuitor aici pe la 1880. El ar fi fost cel care, mânat de dorința de înavuțire, a vărsat sângele unor oieri pe care îi găzduia în conacul său din Albeni. Dându-și seama de păcatul pe care îl făcuse, boierul a vrut să facă pocăință și sa restaureze sfântul lăcaș. Nu a folosit banii ciobanilor, dar a fost de ajuns ca fapta sa să fie, în concepția gorjenilor din Albeni, cea care a adus în paragină biserica satului. „Oamenii au considerat, în urma zvonurilor respective, că Dumnezeu nu a primit jertfa boierului și că ar fi un blestem. Casa boierului în timpul comunismului a fost sediu de CAP. Făcându-se reparații la beciul clădirii și săpând în interiorul lui pentru a turna placă de beton, au fost găsite șapte cranii. După revoluție, nepoata boierului a

vândut casa, iar noul proprietar făcând săpături pentru renovarea locuinței a găsit oseminte în pivniță; astăzi nu locuiește nimeni aici“, a spus pr. paroh Mihalache Șuncă.

Cu timpul, credincioșii din Albeni au construit două capele în localitate spre a le fi de folos duhovnicesc și pentru a avea unde să-și plece genunchii. Biserica cea mare a rămas însă la inima lor, nerenunțând nici o clipă la gândul că, într-o zi, va fi la fel de mândră ca înainte. Sarcina aceasta, deloc ușoară, îi revine astăzi preotului Mihalache, păstor sufletesc al celor din Albeni și totodată iconom al unei tradiții creștin-ortodoxe de aproape cinci secole.

DIN ISTORIA BISERICILOR BĂNIEI. CATEDRALA MAICII DOMNULUI DE LA DUD

Diac. prof. Mircea Mihail Tudora⁵

Biserica „Madona Dudu” din Craiova mai este cunoscută și sub denumirea de “Catedrala Maicii Domnului”. Este una din cele mai impunătoare lăcașuri de închinare din Cetatea Băniei. Biserica se află aproape de centrul municipiului Craiova, în imediata vecinătate a Muzeului de Istorie din Cetatea Băniei.

Biserica „Maica Precista de la Dud”, așa cum mai este cunoscută în istorie, a fost construită între anii 1750-1756. Pe lângă Sfânta Fecioară, ocrotitoarea de drept a sfântului lăcaș, catedrala a fost închinată și Sfântul Antonie de la Iezer (23 noiembrie). Prima atestare documentară a se face în anul 1758, primii ctitori fiind Constantin Fotescu și pe Hagi Ion Gheorghe.

Biserica a fost construită în stil brâncovenesc, cu abside pentru strane și cu trei turlă (două deasupra pronaosului și una deasupra naosului). Zestrea ei este una impresionantă. Cu timpul, din mila lui Dumnezeu, ctitorii au așezat în vistieria sfintei catedralei numeroase daruri, odoare, moșii sau case, răspândite în aproape întreaga Oltenie.

Metamorfoza Bisericii Madona

Forma în care se găsește astăzi biserica nu este nici pe departe cea originală. Din anul 1756, când a fost temeluită și până în zilele noastre, sfântul lăcaș a suferit mai multe reparații și restaurări, pricinuite de diferite calamități, naturale sau umane, anii 1842 și 1913 fiind de referință în acest sens. Între anii 1800-1801, orașul a fost victima unui incendiu devastator, provocat de trupele otomane conduse de pașa Pasvanoglu din Vidin. Biserica „Madona Dudu” a fost nistuită de flăcări. Mobilierul, amvonul și mai multe icoane au pierit în incendiu, pictura a fost grav avariată, iar clădirile anexe au fost total distruse. Totuși, icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului a rămas neatinsă.

După devastatorul cutremur din 1838, clădirea bisericii a fost refăcută între anii 1842-1844, pictura fiind executată de marele Gheorghe Tătăărăscu. Arhitectul responsabil cu ridicarea din temelie a

⁵ Profesor de Religie la Liceul Auto din Craiova, diacon onorific la Catedrala mitropolitană „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din Craiova.

bisericii a fost adus special de la Viena, pe cheltuiala boierului Iordache Otetelișanu. În anul 1913, biserica a fost dărâmată din cauza lipsei de spațiu și ulterior refăcută. Lucrările au fost sistate din cauza Primului Război Mondial (1914-1918), urmând să fie reluate în 1928, sub îndrumarea arhitectului I.D. Traianescu. De data aceasta, pictura a fost realizată de D. Norocea, împreună cu cei 11 ucenici ai săi. Se spune că mobilierul și catapeteasma au fost realizate de Constantin Brâncuși, pe când acesta era elev al Școlii de Arte și Meserii din Craiova și bursier al Fundației „Madona Dudu”. Legătura acestei biserici cu marele nostru sculptor a fost una de suflet. Brâncuși a cântat multă vreme în strana de la Madona și în schimb, epitropia bisericii l-a susținut financiar la Paris.

Icoana Maicii Domnului și evreul

Despre icoana Maicii Domnului, făcătoare de minuni, se spune că a fost descoperită de către un negustor evreu într-un dud din fața sfintei biserici. Întorcându-se de la piață, negustorul s-a oprit să se odihnească în „Livada Găianului”, o livadă cu duzi aflată în apropierea vechii piețe a orașului. Stând întins sub unul dintre duzi, negustorul a observat o lumină care strălucea din acel copac. S-a urcat în pom și a găsit o icoană a Maicii Domnului cu Pruncul. A luat-o și a ascuns-o în odul casei sale. După câteva zile, dorind să vândă aceea icoană, negustorul nu a mai găsit-o în podul casei sale. după îndelungi căutări, s-a reîntors în livada de duzi și a găsit-o la locul cel dintâi. Auzind această minune, craiovenii s-au hotărât să ridice pe acel loc o biserică în cinstea Maicii Domnului.

Biografii Luminoase:

JERTFA BRÂNCOVENILOR, EXEMPLU PENTRU ÎNTREAGA CREȘTINĂTATE

Pr. dr. Nicușor Popescu⁶

Pentru a mări prestigiul învățământului românesc, Sfântul Constantin Brâncoveanu a reorganizat Academia Domnească de la Mănăstirea Sfântul Sava din București, aducând dascăli de renume și numind-l pe învățatul grec Sevastos Kyminitis la conducerea ei. Școala a fost întemeiată de domnitorul Șerban Cantacuzino în anul 1688, la inițiativa stolnicului Constantin Cantacuzino, ca instituție de învățământ superior, fiind amplasată în centrul orașului București. Prin înființarea Academiei Domnești s-au pus bazele învățământului superior din Țara Românească, cu predare însă în limbile greacă și latină. Academia funcționa după modelul apusean, cele două limbi fiind folosite în mod curent în toate instituțiile de învățământ superior european de până în secolul al XVIII-lea. În anul 1694, Sfântul Constantin Brâncoveanu a reorganizat această școală, stabilind o programă de învățământ și oferindu-i fonduri materiale. Deși ea era în acel moment corespondenta unei facultăți de filosofie și litere din cadrul universităților apusene, nu se ridica la așteptările domnitorului.

Activitatea învățătoarească și ctitoricească, piatră de poticnire pentru necredincioși

În anul 1707 Sfântul Constantin Brâncoveanu ridică Academia Domnească la un nivel european, aici predându-se studii filozofice, filologice-istorice, teologice și științe exacte. În anul 1709 el va rezidi biserica mănăstirii, care a găzduit vreme de un secol și jumătate prima formă de învățământ superior din Țara Românească. Pe lângă Academia domnească, Sfântul Constantin Brâncoveanu a susținut înființarea unor școli cu predare în limba slavonă și română la mănăstirile Sfântul Gheorghe Nou și Colțea, unde se pregăteau preoți, dascăli și dieci pentru cancelariile domnești.

Nemulțumiți de faima domnitorului român și de înflorirea credinței creștine în Țările Române, prin ridicarea a numeroase

⁶ Liceul Teologic „Sfântul Nicodim” din Târgu Jiu.

biserici și mănăstiri, stăpânirea otomană, susținută de unii boieri pământeni, a hotărât mazilirea domnitorului Constantin Brâncoveanu și pedepsirea sa. Mometul era prielnic, mai ales că în timpul războiului ruso-turc din 1711 spătarul Toma Cantacuzino a trecut cu o parte a călărimii în tabăra rușilor ajutându-i să cucerească Brăila (Constantin C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până azi, p. 440). Deși nu fusese implicat în această decizie, Constantin Brâncoveanu a fost bănuț de necredință și trădare.

Cum s-a făcut martiriul Sfinților Brâncoveni?

Pe 24 martie 1714, marți, în Săptămâna Patimilor, Constantin Brâncoveanu a fost mazilit și arestat de Mustafa Aga, fiind trimis sub escortă la Istanbul, în Vinerea Patimilor, împreună cu toată familia sa. Aici a fost întemnițat la temuta închisoare Edicule (Cele șapte turnuri) și Bostanci bası (Groapa sângelui), fiind supus la torturi înfricoșătoare pentru a mărturisir locuț în care își ascundea averile. Execuția domnitorului, a celor patru fii ai săi și a lui Ianache Văcărescu a fost planificată în ziua Adormirii Maicii Domnului, când Constantin Brâncoveanu împlinea 60 de ani. Pentru a da un exemplu lumii creștine dezbinată de ambiții locale, sultanul Ahmed al III-lea a adus la locul execuției, Yaly-Kioșku, situat pe malul Bosforului, pe ambasadorii Franței, Angliei, Imperiul Habsburgic și Rusiei. Pentru a se salva de la moarte Constantin Brâncoveanu trebuia să treacă împreună cu toată familia sa la mahomedanism, muftiul fiind cel care obținuse această concesie (cf. Ștefan Ionescu, P.I. Panait, Constantin Vodă Brâncoveanu. Viața, domnia, epoca, București, 1969, p. 290). Conștient de gravitatea unui astfel de act nedemn de rangul său, ca domnitor al țării și ostaș al lui Hristos, Constantin Brâncoveanu alege moartea martirică pentru veșnicie, decât o viață umilitoare. El și-a îmbărbătat copiii pentru a înfrunța frica, spunându-le: „Copiii mei, fiți curajoși, am pierdut tot ce am avut în această lume, să ne mântuim cel puțin sufletele, spălându-ne păcatele în sângele nostru” (Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până azi, p. 440). Pentru ca suferința domnitorului să fie mai mare, sultanul a ordonat decapitarea sa la sfârșit, tocmai pentru a vedea cu ochii săi moartea propriilor fii. Moartea mucenicească a Sfântului Constantin Brâncoveanu a devenit exemplu de supremă jertfă pentru credința în Dumnezeu, întărind convingerea urmașilor că turcii trebuiau alungați cât mai departe de granițele țării.

Trupurile martirilor brâncoveni au fost aruncate în mare, iar capetele purtate pe străzi în prăjini spre a fi defăimate de necredincioși. Creștinii milostivi le-au luat trupurile din mare și le-au îngropat în insula Halki, în biserica mănăstirii Maicii Domnului, care fusese ajutată de domnitor cu numeroase danii.

Mărgăritarul sfințeniei, înapoi în pământul țării

Întoarsă din pribegie, doamna Maria a adus în taină osemintele familiei sale, îngropându-le la biserica Sfântul Gheorghe Nou și punând la căpătâiul lor o candelă, a cărei inscripție a fost descoperită în anul 1914, pe care stă scris: „Această candelă, ce s-au dat la sveti Gheorghie cel Nou, luminează unde odihnesc oasele fericitului Domnu Io Constantin Brâncoveanu Basarab Voievod și iaste făcută de Doamna Mării Sale Mariia, carea și măria sa nădăjduiește în Domnul iarăși aice să i se odihnească oasele, iulie, în 12 zile, leat 7228 (1720)” (ibidem).

În 1934, patriarhul Miron Cristea a săvârșit parastasul domnitorului în ziua Sfinților Împărați Constantin și Elena purtând sicriul cu osemintele sale pe străzile capitalei, ca pe un odor de mare preț, având convingerea că această procesiune se face pentru ca „toți credincioșii să-i dea cuvenita cinste”.

Patriarhul Iustinian Marina a dorit canonizarea domnitorului Constantin Brâncoveanu împreună cu fiii săi și cu Ianache sfetnicul, încă din anul 1955, dar împrejurările politice au zădărnicit planurile sale. Trecerea lor în rândul Sfinților s-a făcut în anul 1992, când în ziua de 20 iunie, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat canonizarea domnitorului, a celor patru fii ai săi, a sfetnicului Ianache și a mitropolitului Antim Ivireanu. Deși s-au jerfit în ziua praznicului Adormirii Maicii Domnului, pomenirea Sfinților Brâncoveni se face în fiecare an pe 16 august.

Suferința unui neam de-a lungul vremii

Jertfa Sfântului Constantin Brâncoveanu, domnul Țării Românești, este exemplu suprem de dragoste pentru Hristos, de tărie în credință și de mărturisire a valorilor credinței creștine. Este un Iov al Olteniei, care a rabdat cu tărie moartea copiilor săi fără să cârtească. Jertfa sa reprezintă suferința unui neam ce a trebuit să îndure de-a lungul timpului jugul greu al stăpânirii musulmane. Sfântul Constantin Brâncoveanu a uimit prin jertfa sa lumea întregă fiind exemplu pentru neamul nostru românesc.

Mitropolitul grec Calinic al Heracleei (+1726) a alcătuit un Canon al domnului Valahiei, în care preamărea jertfa brâncovenilor arătând că „s-au aprins astăzi pentru iubitorii de praznice un sfeșnic cu cinci lumânări ce-i luminează pe credincioși și sărbătoare cu cinci raze de lumină, al lui Brâncoveanu cel vestit împreună cu copiii lui”.

**SFÂNTUL IRODION DE LA LAINICI, MODEL DE VIAȚĂ ALEASĂ ÎN
HRISTOS. PRINOS DE RECUNOȘTINȚĂ LA CEAS DE ALEASĂ
PRĂZNUIRE**

Pr. Corneliu Dogaru⁷

Născut în București în anul 1821, Sfântul Irodion (din botez, Ioan) de mic primește o educație în acord cu învățătura Bisericii. A trăit deplin curentul isihast de la Cernica, prin lucrarea starețului Gheorghe, acesta fiind ucenic direct al Sfântului Paisie Velicicovski de la Neamț. Această lucrare minunată este continuată la Sfânta Mănăstire Cernica de Sfântul Calinic, pe care evlaviosul tânăr Ioan îl cunoaște venind la dânsul să se spovedească. Urmare a minunatelor trăiri și experiențe ziditoare de suflet, el hotărăște ca la 20 de ani să ia calea mănăstirii. Ceea ce îl face să se distingă de la început este râvna în toate ascultările, existând mărturii că tânărul monah cerea și altele, împărțindu-și ziua între ascultări, rugăciune și metanii. Așadar, în anul 1846 (după 5 ani de la intrarea în mănăstire), este tuns în monahism de către Sfântul Calinic, cu numele de Irodion.

Pe urmele Sfântului Calinic de la Cernica

Îmbrăcat cu rasa monahală, viitorul sfânt se nevoiește și mai mult în post și în rugăciune, fiind mai smerit și crescând tot mai mult duhovnicește. La insistența domnitorului Barbu Știrbei, în anul 1850, Sfântul Calinic de la Cernica acceptă să fie ales episcop al Râmnicului. Odată cu plecarea sa din lavra nevoitorilor isihști, ia cu sine câțiva părinți spre a-l ajuta în organizarea episcopiei, distrusă de un incendiu. Spre împlinirea acestei lucrări, Sfântul Calinic locuiește o perioadă la Craiova, având cu sine și pe Sfântul Irodion, acum devenit duhovnic al său. Anii 1851-1852 îl găsesc pe Sfântul Irodion în Lavra de la Lainici cu ascultarea de a pune la punct viața duhovnicească a fraților de aici. Din 1854 este numit egumen al schitului, veghind astfel la bunul mers al treburilor administrative, la împlinirea ascultărilor duhovnicești, crezând totodată că monahul, cu cât are răspunderi mai mari înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, cu atât mai mult trebuie să se nevoiască. Cu toate acestea, ispitele nu lipsesc, iar amărăciunea provocată de anumite răutăți făcute de frați îl determină să își dea demisia. Desigur, acestea se datorau și din dorința impunerii voinței ctitorilor mireni ai Schitului Lainici.

⁷ Parohia Filiași III, județul Dolj.

În ascultarea de stareț al Mănăstirii Lainici

Între 1854 și 1900, Sfântul Irodion cere eliberarea din funcție, nu mai puțin decât de cinci ori, la scaunul episcopal. Cerea acestea întrucât dorința de mărire a unor monahi stârnea dezbinări în obște. Cu toate acestea, în cei 41 de ani de stăreție, sfântul a fost silit să demisioneze de cinci ori, deși după un timp scurt episcopul îl repunea în funcție. Sfântul strânsese în jurul lui o obște generoasă, mai mare decât cele de la Cozia sau Tismana. Sfântul Episcop Calinic de la Cernica venea foarte des la Lainici. Îl numea pe Sfântul Irodion „Luceafărul de la Lainici“ și, deși îi fusese ucenic, începe să ceară sfaturi și să se spovedească la acesta. Mai mult, Sfântul Irodion ajunsese să fie căutat de mulți credincioși, făcând minuni încă din timpul vieții: alunga duhurile rele, de multe ori le spunea oamenilor păcatele lor și ale înaintașilor lor. Pe 3 mai 1900, Sfântul Irodion a trecut la Domnul. După trecerea sa la Domnul, la mormântul său se petreceau multe minuni.

Sfintele sale moaște au fost descoperite cu post și rugăciune, după 109 ani de la trecerea sa la Domnul, sub purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Irineu. În ziua de 1 mai 2011 a avut loc la Mănăstirea Lainici slujba de canonizare a Sfântului Irodion, în prezența membrilor Sinodului Bisericii Ortodoxe, în frunte cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

PILDE DE POCĂINȚĂ ȘI RĂBDARE ÎN LEGEA VECHIE. DREPTUL IOV, CEL ÎNCERCAT PENTRU CREDINȚĂ

Pr. Ionel Pârvu⁸

Să nu uităm niciodată că Mântuitorul Hristos a venit în mijlocul omenirii cu minunata Sa învățătură și cu Jertfa cea mare, liberându-ne din robia păcatului și a morții. Mai înainte de aceasta, El ne-a vorbit prin pildă, arătând cum și în ce fel trebuie să împlinim pocăința. Între aceste pilde se numără și viața dreptului Iov, cel care mai presus de toate a pus iubirea lui Dumnezeu.

Lăsând în urmă întâmplările din viața primilor trei regi ai poporului evreu, care ne-au învățat pe de-o parte că neascultarea atrage după sine pedeapsa dumnezeiască, dreptul Iov ne arată prin viața sa că numai o adevărată și sinceră căință poate împăca cu Domnul Dumnezeu. Numai El are putere de a ierta și de a ridica pedeapsa păcatelor noastre. La toate acestea, trebuie să răspundem prin răbdare și smerenie aleasă, daruri pe care le culegem din pilda dreptului Iov.

Spre pocăință și virtute

Cercetând cu atenție cartea închinată dreptului Iov din Vechiul Testament, descoperim că acesta era un om „fără prihană și curat la suflet“ care „se temea de Dumnezeu și se abătea de la rău, încât și îngerii din cer se laudau cu viața lui“ (Iov 1 1-12). Gelos pe viața sa curată și plină de har, Satana a cerut de la Dumnezeu să-i încerce credința. Din relatările biblice, desprindem ideea că puterea sa a fost de la început limitată, căci fără acordul lui Dumnezeu nu se poate atinge nici măcar de un fir de păr al omului. Cu toate acestea, pentru a-l întări și cerceta pe robul său, Domnul permite diavolului să-l ispitească prin diferite lucruri sau necazuri, pe care, dacă le va trece, acesta se va întări și mai mult pe calea sfântă, primind totodată multe și mari daruri de la Dânsul. Întreaga luptă nu a fost nici pe departe una ușoară, căci cu multă răutate, necuratul s-a năpustit asupra-i, distrugându-i tot ceea ce avea, averea, animalele, casele și chiar ucigându-i toți copiii săi în chip năprasnic. Chinurile însă nu s-au oprit aici, căci Iov avea să treacă prin altele și mai grele. Astfel, o boală îngrozitoare i-a cuprins trupul întreg, care îl chinuia cumplit. Oasele și carnea i se topeau de o durere insuportabilă. Însă, cu toate

⁸ Parohia Giubega, Protopopiatul Băilești, județul Dolj.

acestea, satana nu l-a putut despărți pe Iov de dragostea lui Dumnezeu. În cuvintele sale ni se arată foarte clar acest lucru: „Dar eu știu că Răscumpărătorul meu este viu și că El, în ziua cea mai de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă. Și afară din trupul meu voi vedea pe Dumnezeu“ (Iov 19, 25-26).

Dincolo de toate acestea, dreptul Iov a înțeles că Singur Dumnezeu îl iubește, dorind „ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină“. Acest lucru l-a înțeles pe deplin, căci, după ce a pierdut toate cele pământești, nerămânându-i decât credința, Iov a căzut în genunchi și a zis: „Gol am ieșit din pântecul mamei mele și gol mă voi întoarce în sânul pământului. Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat“ (Iov 1, 12). Răsunătoare sunt cuvintele acestea pentru toți aceia care au credință adevărată și Îl iubesc pe Dumnezeu cu sufletul. Iov este pus în fața noastră „ca să ne cercetăm și să ne îngrijim, căci și noi de multe ori trebuie să trecem prin câte un examen de credință. Căci până când ești sănătos și toate îți merg bine, nu e lucru mare să fii credincios. Examenul de credință începe în clipa când se face noapte în viața ta. Când vin încercările și loviturile, Domnul îți pune la încercare credința ta. Plângi și te rogi și drept răspuns loviturile sporesc și mai mult. Cerul parcă nu aude și nu vede strigarea ta. Dar credința cea tare, în clipe ca acestea, își arată puterea. Respinsă mereu, ea strigă mai tare pe Domnul. Alungată mereu, ea se aruncă mai cu putere la picioarele Domnului. Credința cea tare strigă: fă ce vrei cu mine, Doamne, însă eu nu mă las de Tine. Aceasta este credința biruitoare, adevărată, care nu se lasă de Domnul, indiferent ce i s-ar întâmpla“ (pr. Iosif Trifa, „Examenul lui Iov“, pp. 5-6).

Spre întărirea credinței

Privind la pilda lui Iov, vedem cum, cu răbdare și nădejde în Dumnezeu, el reușește să treacă prin toate ispitele satanei care, pentru a-l distruge, a apelat la cele mai viclene amăgiri. Între întrebările pe care le ridică această carte a lui Iov, cea mai importantă este: pentru ce trebuie să sufere omul nevinovat? De ce Dumnezeu permite satanei să-i ispitească pe cei dreπți? Răspunsul ni-l dă mitropolitul Bartolomeu Anania, care spune că „va trebui să treacă secole până ce întrebarea va fi pusă de ucenicii Domnului asupra orbului din naștere: cine a păcătuit, el sau părinții lui, de s-a născut orb? Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui – a fost răspunsul -, ci pentru ca în el să se arate lucrurile lui Dumnezeu“. Așadar, în spatele unei suferințe inexplicabile și care aparent cade sub incidența

absurdului, se află rațiunea ascunsă a lui Dumnezeu, Care întotdeauna știe ce face. Și tot atunci prin Iisus se va descoperi că, pe lângă suferința născută din păcat, există și o suferință născută din iubire, a cărei supremă expresie avea să fie jertfa de pe cruce (Biblia lui Bartolomeu, p. 554, adaos la sfârșitul Cărții lui Iov).

Ispitele, suferințele și necazurile sunt o încercare a credinței pe care cel care se nevoiește și-o poate păstra numai prin dragoste și credință în Dumnezeu, căci „credința adevărată și tare se adevărește tocmai în focul ispitelor și al necazurilor; ea, credința, biruie toate ispitele, trece cu bine peste toate încercările, pentru ca la urmă să se bucure de roadele biruinței. Aurul care a trecut prin foc iese la urmă și mai curat, și mai strălucitor. Credinciosul care rabdă suferința, la urmă iese biruitor. Necredinciosul se înalță până la un loc și apoi se răstoarnă cu huiet mare“ (pr. Iosif Trifa, „Examenul lui Iov“, pp. 19-20).

AMINTIRI DESPRE PĂRINTELE ADRIAN FĂGEȚEANU: UN MARE DUHOVNIC DE PE DEFILEUL JIULUI

Pr. Tinel Dudău

Pe 27 septembrie 2011, la aproape 99 de ani, s-a născut în cer un mare avvă al monahismului nostru. Născut în Bucovina, aproape de Cernăuți, părintele Adrian Făgețeanu a scris o pagină de aur în istoria Bisericii noastre. A fost legat cu sufletul de Mănăstirea Lainici, unde a ostenit până la obștescul sfârșit, pe care l-a primit de la Hristos în ziua de 27 septembrie, la aproape 99 de ani. Prin întreaga sa dăruire și prezență binecuvântată de harul lui Hristos, părintele Adrian a rămas viu în memoria Bisericii din Oltenia.

A primit la botez numele de Alexandru, având marea binecuvântare de a se fi născut în familia preotului Mihai Făgețeanu. A învățat la Facultatea de Drept din Cernăuți, profesând pentru o perioadă scurtă avocatura. Mai târziu, a fost trimis pe front, activând în linia întâi. În timpul unui atac pe care l-a purtat alături de camarazii săi în Rusia a fost împușcat în cap de un lunetist. După acest nefericit incident, medicii i-au mai dat maximum două ore de supraviețuire. Dar cum ceea ce la oameni este cu neputință, la Dumnezeu se împlinește, părintele nostru a trecut peste această cumpănă, făcându-se în cele din urmă sănătos. Primul lucru pe care l-a făcut după ieșirea din spital a fost rugăciunea de mulțumire adusă lui Dumnezeu și promisiunea că de acum încolo Îi va sluji până la moarte.

O promisiune făcută lui Dumnezeu

Ruga părintelui, înălțată la vremea aceea în Mănăstirea Putna, a fost bine primită, ajungând în cele din urmă să studieze teologia la facultatea din Cernăuți. A fost nevoit să-și întrerupă studiile în perioada 1946-1947, fiind arestat politic în lagărul din Slobozia. În cele din urmă, părintele a reușit să termine studiile în anul 1947. Din acest an a început să frecventeze Mănăstirea Antim, unde a luat contact pentru prima dată cu Grupul „Rugul Aprins“. Tot aici l-a cunoscut pe monahul Daniil Sandu Tudor, care l-a influențat în decizia de a intra în monahism.

Anii 1947-1950 i-a petrecut la Mănăstirea Govora, avându-l ca stareț pe părintele Gherasim Buca. În 1950 a venit în Oltenia, închinându-se ca viețuitor la Crasna-Gorj. De aici a fost arestat în decembrie, același an, trecând prin clipe grele de încarcerare la

Făgăraș, apoi la Jilava, în baza condamnării din 31 decembrie 1952. A primit ca pedeapsă 8 ani de temniță grea și 5 ani de degradare civică. Din anul 1952 până în 1953, părintele a lucrat la canal, fiind apoi transferat la Aiud și readus la Făgăraș, în anul 1954. Până la eliberarea din 1956 a mai trecut o dată pe la Jilava.

Prima dată în Lainici

Neputând să se întoarcă la Mănăstirea Crasna, cuviosul monah a venit la Mănăstirea Lainici, unde era stareț părintele Calinic Cărăvan. „Atunci când am venit la Mănăstirea Lainici“, spunea părintele Adrian, „eram foarte slăbit și el mi-a dat niște bani să mă duc la spital, la Târgu Jiu. I-am spus atunci părintelui: «Eu când pot să vă restitui banii pe care mi i-ați dat?» Erau destul de mulți. Zice: «Nu i-am dat din mănăstire, i-am dat din salariul meu. Când vei putea, să tipărești specificul Mănăstirii Lainici, din ce știi și din ce vei mai afla de acum înainte.» Or, eu de atunci am aflat multe lucruri: am aflat despre Sfântul Irodion, de alți stareți și părinți care au fost aici la Lainici“. Acum mormântul părintelui Adrian este aproape de mormântul părintelui Calinic, fiind despărțit doar de mormântul starețului Caliopie Georgescu.

Membru al Mișcării „Rugul Aprins“

În Mănăstirea Antim nu a mai putut reveni, dar, reîntâlnindu-l pe părintele Daniil Sandu Tudor, a fost convins de acesta să vină la Mănăstirea Slatina. N-a apucat să ajungă acolo, deoarece a fost din nou arestat în februarie 1958, pentru „activitate intensă contra clasei muncitoare contra mișcării revoluționare“ și condamnat la 20 de ani de muncă silnică. Alături de sfinția sa au fost condamnați și cei din „Rugul Aprins“, starețul Daniil, ierodiaconul Benedict Ghiuș, părintele Sofian Boghiov, părintele Roman Braga, studenții Gheorghe Vasai, Nicolae Rădulescu etc. Cei mai mulți ani de pușcărie i-a petrecut la Aiud, 6 la număr, de unde a fost eliberat în 1964.

Un om al „zeciuielii duhovnicești“

După 1964, părintele Adrian Făgețeanu a slujit o perioadă la o biserică din Bistrița, apoi la una din Petroșani, la Turda și apoi la Antim. Aici a stat până în 2003, când s-a retras împreună cu ucenicul său, părintele Macarie, la Schitul Locurele, al Mănăstirii Lainici. În ultimii ani de viață, părintele Adrian a coborât în obștea părintelui Ioachim, în obștea Mănăstirii Lainici.

Așa cum îl știe toată lumea, părintele Adrian era un om al zeciuiei. Considera că 10% din timpul nostru să-l fi dat lui Dumnezeu, prin rugăciune, citirea sfintelor cărți, prin slujirea aproapelui. Nu era omul jumătăților de măsură, ori făceai ceea ce spunea, ori nu mai veneai la Spovedanie, avea o exigență care-ți schimba viața. Spun preoții care l-au cunoscut și care veneau la dânsul pentru sfaturi și binecuvântare că părintele îi îmbrățișa totdeauna pe sfințiții slujitori, spunându-le: „Hristos în mijlocul nostru“, și cât de tineri ar fi fost acei preoți, el la toți le săruta mâna. Spunea cineva că „bătrân la bătrân trage“, însă părintele s-a adăugat la „bătrânii Patericului românesc“, care numai în anul acesta s-au mutat la Domnul: mitropolitul Bartolomeu Anania, părintele Petepics Tîrnosch la Muntele Athos, avva Arsenie Papacioc. Dumnezeu s-a milostivit spre noi că i-a prelungit viața aproape un veac, dar s-a milostivit și de părintele care dorea cu dor nespus să se mute la cereasca Împărăție.

SFÂNTUL VEACURILOR NOASTRE-SFÂNTUL IOAN MAXIMOVICI (1896-1966)

Pr. Corneliu Dogaru

„Spuneți-le oamenilor: deși am murit, tot viu sunt!”
(Sf. Ioan Maximovici)

Viața Sfântului Ioan Maximovici-câteva repere

S-a născut pe 4 iunie 1896 în satul Adamovka, provincia Kharkov, situată în sudul Rusiei, primind la naștere numele de Mihail. Era un copil foarte bolnăvicios, dar foarte serios. Mai târziu scria: “din prima zi de când mi-am dat seama cine sunt, mi-am dorit să slujesc adevărului și dreptății. Părinții mei au sădit în mine dorința de a sta drept în fața adevărului, iar sufletul meu era atras de cei care își dădeau viața pentru asta”. A urmat cursurile liceului la Școala Militară de la Poltava, între 1907-1914. După liceu, a intrat la Universitatea Imperială din Kharkov, Facultatea de Drept, pe care a terminat-o în 1918. Era un student foarte bun la învățătură, își petrecea foarte mult timp citind din Viețile Sfinților, despre care Sfântul zicea „am studiat mai mult știința științelor, adică viața spirirtuală”.

În timpul Revoluției din Rusia, în 1921, deoarece părinții săi erau nobili, au fost exilați și duși în Belgrad unde a intrat la Facultatea de Teologie. În timpul facultății, și-a câștigat existența vânzând ziare. De asemenea, cei doi frați ai săi și sora au intrat la Universitate, unul din frați devenind inginer, iar celălalt absolvind Facultatea de Drept, a lucrat în poliția iugoslavă. În anul 1926, la un an după absolvire, a fost tuns în monahism și a primit numele de Ioan, după ce, ruda sa de departe, Sfântul Ioan din Tobolsk fusese canonizat. Apoi a fost hirotonit diacon la Mănăstirea Milkov, pe 21 noiembrie, în același an fiind hirotonit și preot. După tunderea în monahism, a fost numit profesor la Seminarul sârbesc Sf. Ioan Teologul, din Bitol, care se afla din punct de vedere administrativ în dioceza Ohrid, sub păstoria Sfântului Nicolae Velimirovici. Atunci când a fost întrebat dacă cunoaște vreun om cu viață aleasă, Sfântul Nicolae Velimirovici a răspuns: „Dacă vreți să vedeți un sfânt în viață, duceți-vă la Părintele Ioan”.

Elevii săi spuneau despre el că noaptea verifica dormitoarele și se ruga la patul celor care dormeau, îi acoperea dacă le era frig, le

facea semnul Sfintei Cruci dacă aveau somn mai agitat. Mai târziu, au descoperit că sfântul dormea doar 1-2 ore pe noapte, într-un scaun sau prosternat în fața icoanelor. Aceasta a făcut până la sfârșitul vieții sale pământești.

În anul 1934, pe 28 mai, la vârsta de 38 de ani a fost hirotonit întru episcop de Mitropolitul Antonie și trimis la Shanghai, pentru comunitatea ortodoxă rusă de acolo. În zilele acelea, o doamnă care îl cunoștea s-a întâlnit cu sfântul pe stradă. Acesta i-a spus că este în oraș din greșală, fiind trimis în locul unui monah Ioan să fie hirotonit ca episcop. Când i s-a spus că el este ieromonahul propus pentru a fi hirotonit episcop, a protestat spunând că are defect de vorbire și nu poate. I s-a spus că inclusiv Moise a avut aceeași problemă, dar asta nu l-a împiedicat să-și salveze poporul.

Mitropolitul îi scria arhiepiscopului Dimitrie „Dragă prietene! Sunt foarte bătrân și mi-e imposibil să călătoresc ... Dar, în loc să vin eu, îl trimit pe Episcopul Ioan ca suflet al meu, ca inima mea. Este mic, un om firav, pare aproape un copil, dar un adevărat ascet“. Vlădica a ajuns în Shanghai de sărbătoarea Intrării Maicii Domnului în Biserică și a găsit o catedrală neterminată și conflicte. A refăcut unitatea bisericii, a fost preocupat de educația religioasă a tinerilor, a încurajat activitățile de binefaceri, a fondat un orfelinat (a adunat toți copiii bolnavi și săraci de pe străzi, a început mai întâi cu 8 copii, apoi a ajuns la 100 și la peste 1500 în total) cu hramul Sfântului Tihon din Zadonsk, care iubea copiii și la care Sfântul avea evlavie. Tot timpul purta hainele cele mai ieftine și își dădea încălțăminte de pomană. Slujea Sfânta Liturghie în fiecare zi, obicei pe care l-a avut până la finalul vieții pământești. A stabilit legături cu sârbi, greci, ucrainieni, a instituit regula ca în școlile ortodoxe din Shanghai să fie prezent la examenele de catehism. Niciodată nu mergea la ceai cu bogații, era mereu prezent în mijlocul săracilor.

În Shanghai, sfântul mijlocea deja minuni. Odată, a venit la patul unui copil pe moarte, căruia medicii nu îi mai dădeau nicio șansă. După ce Sfântul a intrat în salon, a mers direct la el, fără să îi fi spus cineva care dintre pacienți era, a căzut la icoana din colțul camerei și s-a rugat mult timp, apoi le-a spus rudelor să fie sigure că își va reveni copilul vindecăt de Atotputernicul Dumnezeu.

Se știa astfel că sfântul obișnuia să viziteze bolnavii și că se ruga ore în șir la căpătâiul lor. De multe ori, aceștia îl chemau pe vlădica în ajutor, noaptea, de pe patul de spital. Vlădica venea, fără să îl sune la telefon. Când comuniștii au venit în China, rușii de acolo au fost forțați să plece în Filipine. Astfel, peste 5000 de refugiați ruși

trăiau în tabăra refugiaților denumită Organizația Internațională a Refugiaților din insula Tubabo, localizată în calea taifunurilor.

Când au aflat, refugiații au intrat în panică, dar unul dintre filipinezi le-a spus să nu se îngrijoreze, deoarece „sfântul vostru binecuvintează tabăra în toate cele patru puncte cardinale, în fiecare noapte”. De aceea, pe timpul cât au stat acolo, niciun taifun nu a lovit insula.

În anul 1951, Sinodul Episcopilor din Arhidioceza Europei de Vest i-a dat ca misiune să se îngrijească de diaspora ortodoxă rusească din Paris și apoi din Bruxelles. Cu această ocazie, vlădica s-a îngrijit nu numai de ortodocșii ruși, ci și de localnici, primind sub jurisdicția sa Biserica Ortodoxă Daneză și Biserica Ortodoxă Franceză. Din acea perioadă, E. G. Chertkova își amintește că vlădica locuia într-o clădire la marginea Parisului, având o cămăruță la ultimul etaj în care era o masă, cărți, un fotoliu și scaune. Și aici era văzut prin spitalele pariziene unde, datorită rugăciunilor lui, Dumnezeu îi vindeca pe bolnavi. Despre reputația sa se vorbea și în Biserica Catolică din Paris. Astfel, un preot care dorea să-și convingă tinerii a spus: „vreți dovezi, spuneți că nu sunt nici miracole, nici sfinți? De ce trebuie să vă dau dovezi teoretice, când azi pășește pe străzile Parisului un sfânt?”

În speranța de a-și strânge turma laolaltă, vlădica Ioan a mers la Washington DC (l-a vizitat pe părintele Constantin de la Catedrala Ortodoxă Rusească „Sfântul Ioan Botezătorul”, care mai târziu a devenit episcopul Constantin) la Senat pentru a vorbi despre primirea rușilor refugiați. Deși avea întâlnire la o anumită oră, vlădica a zis că nu se duce decât după ce săvârșește Sfânta Liturghie. S-a dus la Senatul American, dar discuția despre aceasta de pe ordinea de zi se terminase. Deși mic de statură, când a intrat în sală, toți i-au simțit sfințenia și s-au ridicat în picioare. Discuțiile au fost reluate. După ce a prezentat raportul său înaintea Comisiei Senatului, legislația a fost schimbată și refugiații au fost acceptați să trăiască în San Francisco, California, sub supravegherea Sfântului. Printre refugiați, erau și orfanii. Astfel a instituit un orfelinat și în San Francisco, numit Orfelinatul Sfântul Tihon. Așadar, din anul 1952, este trimis la San Francisco.

La sfârșitul lui octombrie, Biserica Romano Catolică celebrează Sărbătoarea Tuturor Sfinților, fapt ce a dus la existența și a unei sărbători a spiritelor rele, denumită Halloween, ocazie în care copiii se îmbracă în vrăjitoare, stafii etc, aceasta fiind o bătaie de joc la adresa creștinismului. În acea noapte, un grup de ruși a organizat

Balul de Halloween, deși Vlădica era în Catedrală și slujea. A văzut că respectivii credincioși lipsesc și a fost foarte trist. După terminarea slujbei, a mers la locul unde era balul. A intrat în sală, muzica s-a oprit și, fără să zică vreun cuvânt, a făcut un tur al sălii. Toți s-au simțit jenați. A doua zi, la predică a vorbit despre Învierea lui Hristos și despre cinstirea Lui.

Era un om vesel, de multe ori considerat nebun pentru Hristos, era un ascet convins, se ruga și postea, mânca o singură dată, la ora 11 noaptea. Oricât de obosit era, târziu în noapte, deschidea și citea scrisorile cu diverse probleme, trimise de credincioși. În timpul Postului Mare, prima săptămână și ultima nu mânca nimic, iar în restul zilelor mânca doar pâine de la altar. Slujea Sfânta Liturghie în fiecare zi, chiar și când era bolnav. Când nu putea sluji, se împărțea doar.

Potrivit unui martor, odată, piciorul vlădicăi era umflat, în prag de cangrenare, astfel doctorii i-au prescris spitalizare imediată, ceea ce vlădica a refuzat. Doctorii au informat Consiliul Parohial despre situație, prezentând riscul la care se expune părintele. Consiliul Parohial a reușit într-un final să îl convingă pe vlădica să meargă la spitalul rusesc în dimineața zilei Ajunului Înălțării Sfintei Cruci. La ora 6 dimineața, totuși, într-un picior, vlădica a mers la catedrală și a slujit Sfânta Liturghie. După aceea, piciorul a început să i se desumfle.

Pe 2 iulie 1966, în timpul unei vizite în Seattle, Washington, cu icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului din Kursk, sfântul și-a dat sufletul în mâinile Domnului, după ce a săvârșit Sfânta Liturghie și o slujbă de pomenire. Trupul său a fost dus la San Francisco, unde a stat 6 zile, deoarece Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Filaret a dorit să vină la înmormântare. Pentru că avea probleme cu inima, nu a putut să vină cu avionul, ci cu trenul. De aceea, înmormântarea a fost un pic amânată. Cu toate că stătuse atâtea zile în Catedrală, Sfântul părea viu, fapt observat de toți cei prezenți la înmormântare. De aceea, toți au fost convinși încă de la înmormântare că era un sfânt, denumindu-l „Fericitul”. Astfel, pelerinajele la mormântul lui au început imediat după înmormântare, venind mii și mii de oameni din întreaga lume.

Sfântul Ioan Maximovici era cunoscut încă din timpul vieții ca om ales al lui Dumnezeu, la scurt timp după trecerea sa la Domnul, în mai multe biserici din Serbia, Grecia și Muntele Athos fiindu-i pictată icoana. De asemenea, în China, Filipine și în Nordul și Sudul Americii, amintirea sa este vie. În San Francisco, acolo unde a fost

arhiepiscop, săracii și orfanii își amintesc de el, utilizând apelativul „Vlădica”. Sinodul Episcopilor din Biserica Ortodoxă din Diaspora a hotărât canonizarea sa la 28 de ani de la trecerea la Domnul, pe 2 iulie 1994. La deschiderea sicriului, deși obiectele din interior erau deteriorate, trupul său era intact și nesticăcios. Sfântul nu s-a izolat de lume, deși nu era din această lume, fiind mai întâi un om al rugăciunii, dându-se pe sine jertfă lui Dumnezeu și devenind vas ales al Sfântului Duh.

Câteva dintre Minunile Sfântului Ioan Maximovici

Anna Hodyriva își amintește că sora sa, Xenia Yarovoy, care locuia în Los Angeles suferea de mult timp de durere de mână. Deși medicii îi dăduseră remedii diferite, durerea nu ceda. S-a hotărât să îi scrie Vlădicăi. Trecuse ceva timp și durerea începea să nu se mai simtă. Într-o zi, a mers la San Francisco. Acolo a participat la slujba de la Catedrală. La sfârșit, Sfântul Ioan le-a dat Sfânta Cruce să o sărute. Când a ajuns la ea, deși nu o cunoștea, a întrebat-o „Te mai doare mâna?”

Anna S. spune că sora sa, Musia, avusese un accident, un șofer băut la volan a lovit mașina în care erau. Acesteia i-au fost rupte coaste și înțepat plămânul. Starea ei era foarte gravă. Când a vizitat-o prima dată la spital, i-a apucat mâna Vlădicăi și i-a sărutat-o. Nu putea să vorbească. Apoi, Vlădica a vizitat-o de nenumărate ori pe perioada spitalizării. Într-o zi, acesta a spus „Musia se simte foarte rău”. A mers la patul ei, s-a rugat mult timp. Medicii au spus că nu garantează că va mai trăi până dimineața, din cauza situației care se agrava. Dar, rugăciunile Sfântului Ioan au făcut ca ea să înceapă să evolueze bine și, în final să se vindece.

Dna L. Liu povestește că soțul ei suferise tot un accident grav. Starea sa îi făcea sceptici pe medici, care îi dădeau șanse minime de supraviețuire. Atunci, s-a gândit că singura șansă erau rugăciunile Sfântului Ioan, dar i-a fost jenă să îl sune, știind cât este de ocupat. După două zile de la acest gând, s-a trezit la spital cu Vlădica Ioan, împreună cu Domnul B. T., care îl adusese cu mașina. A stat cinci minute cu ei și i-a spus că soțul său se va face bine. Într-adevăr, după o altă criză din care a ieșit cu bine, starea lui de sănătate a început să se îmbunătățească. După ce a ieșit din spital, a mers la slujbă, iar domnul B. T. i-a povestit că în acea zi îl ducea pe Vlădica la aeroport. Bruscu, Vlădica i-a zis să se întoarcă și să meargă la familia Liu. Deși i-a zis că va pierde avionul, Vlădica a insistat spunându-i „poți să iei

viața cuiva asupra ta?”. Atunci a înțeles urgența, l-a adus la spital. După aceea, au mers la aeroport și au prins avionul.

Vlădica avea mereu frică de Dumnezeu și gândul la viața veșnică. Odată, pe când era în Shanghai, spun martorii, o femeie a fost mușcată de un câine turbat. Injecția împotriva turbării nu și-a făcut efectul, boala agravându-se. Sfântul Ioan a venit la femeia aflată pe moarte, a împărtășit-o, dar a început să aibă spume la gură și a încercat să scuipe pe Cele Sfinte, dar nu a reușit, deoarece Vlădica i le-a pus din nou în gură. Cei prezenți l-au avertizat că turbarea este foarte contagioasă, iar atingerea de salivă este foarte periculoasă. Acesta i-a asigurat că nu i se va întâmpla nimic, deoarece este Trupul și Sângele Mântuitorului. Și așa a fost.

Lidia Liu povestea că vlădica venise în Hong Kong de două ori. Aceasta, fără să îl cunoască, îi scrisese o scrisoare în care îi expusese o problemă spirituală pe care o avea. Niciodată nu primise vreun răspuns. Trecuse un an. Vlădica venise în Hong Kong, iar Lidia Liu venise să îl întâmpine, alături de mulțime. Acesta a trecut prin mulțime, și oprindu-se la un moment dat, s-a întors către ea zicându-i „Tu ai fost cea care mi-a scris o scrisoare!”. Lidia Liu a rămas împietrită, deoarece nu o mai văzuse niciodată.

Mulți credincioși mărturisesc că vedeau în timpul Sfintei Liturghii o lumină în jurul Sfântului. Vlădica vizita oamenii din pușcării și făcea rugăciuni pentru ei. Odată, pe când era în Shanghai, a fost chemat să împărtășească un om pe patul de moarte, în Spitalul Rusesc. A luat cu el un preot mai tânăr. Pe drum, au întâlnit un tânăr care cânta în stradă. S-a oprit în fața lui și i-a zis că vrea să îl împărtășească chiar atunci. Tânărul s-a spovedit și a primit Sfânta Împărtășanie. Tânărul preot, uimit, l-a întrebat pe Sfânt de ce nu a mers mai întâi la omul aflat pe patul de spital și s-a oprit la tânărul acela. Sfântul i-a răspuns că tânărul muzicant urma să moară în noaptea respectivă, pe când bărbatul din spital va trăi mulți ani cu boala. Și așa a și fost.

L. D. Sadkovskaya practica echitația. Odată, a căzut de pe cal și și-a pierdut cunoștința. A fost dusă la spital inconștientă, iar medicii i-au dat foarte puține speranțe de supraviețuire. Pulsul aproape îi dispăruse. Cutia craniană îi fusese zdrobită și așchii de os îi afectaseră creierul. Chiar dacă inima i-ar fi rezistat la o intervenție chirurgicală, iar operația ar fi fost de succes, ar fi rămas surdă, oarbă și afectată. Auzind acestea, sora ei a fugit la Sfântul Ioan și l-a rugat să-i ajute sora. Vlădica a venit la spital, a cerut tuturor să îl lase singur cu bolnava și s-a rugat acolo 2 ore. Apoi a chemat medicul șef

și l-a rugat să îi facă din nou investigații. Medicul a constatat că pulsul era normal. Au operat-o imediat, dar în prezența Sfântului. Operația a reușit, pacienta și-a revenit, având o viață normală.

Desigur, în zilele noastre apar mărturii nenumărate despre minunile Sfântului Ioan Maximovici, la sfintele sale moaște fiind anual mii de pelerini care îi mulțumesc sau îi cer ajutorul. De asemenea, pe adresa Catedralei Sfintei Născătoare de Dumnezeu, Bucuria celor Necăjiți, **unde se găsesc moaștele Sf. Ioan Maximovici (adresa: 6210 Geary Boulevard, San Francisco CA, 94121-1822, U.S.A)**, creștinii ortodocși trimit și azi scrisori cu problemele pe care le au, iar Sfântul le mijlocește prin rugăciunile sale, rezolvarea tuturor celor de folos.

Troparul, glas 5:

Grija pentru turma ta în pământea ei petrecere a preînchipuit rugăciunile pe care totdeauna le înalți pentru toată lumea. De aceea, ajungând la cunoașterea iubirii tale, credința ne-am întărit, sfinte ierarhe și făcătorule de minuni Ioane! Cu totul sfințit de Dumnezeu prin împărtășirea preacuratelor Taine, și astfel veșnic întărit prin acestea, te-ai grăbit spre nevoință, preafericite tămăduitorule. Grăbește și acum spre ajutorul nostru, al celor ce te cinstim pe tine cu toată inima.

Acatistul Sfântului Ioan Maximovici a fost alcătuit în slavonă de Serafim Rose de la Platina, în cinstea dascălului său și dat oamenilor cu binecuvântarea Preasfințitului Nectarie Kontevici de Seattle.

Bibliografie:

- 1.***.(2004). Noi minuni ale Sfântului Ioan de San Francisco.Galați: Biserica Ortodoxă/Egumenița
2. Pr. Rose, Serafim, Pr. Podmoșenski,Gherman. (2006). Fericitul Ioan Maximovici-viața și minunile. București: Cartea Ortodoxă

Resurse web accesate:

<http://www.fatheralexander.org/booklets/english/johnmx1.htm>
<http://saintjohnorthodoxchurch.org/about/saint-john-of-shanghai-and-san-francisco/>
<http://www.serfes.org/lives/stjohn.htm>
<http://sfioanmaximovici.wordpress.com/acadist-sf-ioan/>
http://www.orthodoxphotos.com/Holy_Fathers/St._John_Maximovitch/12.shtml

Meditații:

TRADIȚIA ECLESIALĂ ȘI VIAȚA OMULUI CREDINCIOS ÎN ERA MODERNITĂȚII: BISERICĂ ȘI HAR, INTERNET ȘI INFORMAȚIE

Diac. prof. Mircea Mihail Tudora

Ca tot ceea ce este nou, internetul a trezit și trezește încă numeroase controverse. Unii susțin cu tărie utilitatea internetului în viața cotidiană, alții îl condamnă ca molipsitor, cu efecte negative în ceea ce privește comunicarea directă, fățișă între persoane, despre care susțin că este înlocuită cu o comunicare „oarbă“, indirectă între internauți. Exemple edificatoare vin și dintr-o parte, și din cealaltă.

Cuvintele Sfântului Vasile cel Mare care îi îndeamnă pe tineri să ia din toate ceea ce este bun, urmând exemplul albinelor, care extrag polenul chiar și din spini sau din pălămidă, sunt cât se poate de edificatoare și pentru această problemă. De aici înțelegem că orice lucru este bun dacă știi să îl folosești. Este adevărat că apariția și folosirea internetului fără o anumită responsabilitate și responsabilizare a libertății de acces poate duce la poluare informațională, la manipulare ideologică etc. Cu toate acestea, internetul este un mare câștig pentru societate atât prin multitudinea, cât și prin rapiditatea cu care oferă informația. El trebuie privit ca un instrument neutru, apartenența lui la „plus“ sau la „minus“ pe scara producerii efectelor în societate și implicit în Biserică depinde aproape în totalitate de scopul în care este el folosit. Valoarea internetului poate să slujească frumosului și în același timp grotescului, eticului, dar și imoralului, binelui, dar și răului. Pentru că internetul nu este cineva, el nu are o personalitate proprie, ci împrumută înfățișarea utilizatorului.

Comunicare, comunitate, comuniune

În viața Bisericii, internetul poate avea un impact major asupra credincioșilor. Sunt mulți cei care iau cunoștință de anumite aspecte și informații din viața eclesială de pe internet. Evenimente de actualitate, documentare, interviuri, cărți, articole cu caracter religios și alte informații utile pot fi găsite prin intermediul lumii virtuale. „Dacă pot scuti timp și efort prin folosirea internetului, de ce să nu profit?“, se gândește utilizatorul de internet. Și are, până la un punct, dreptate. Adică până la acel punct până la care internetul își

dovedește utilitatea în Biserică în special și în societate, în general, și de unde, mergând mai departe, ar putea ieși la iveală inutilitatea sau chiar nocivitatea sa. Biserica înseamnă, întâi de toate, comunitate și comuniune. Iar comuniunea nu este deplină fără o implicare personală reală, directă. Despre această participare personală reală și directă ne vorbește și Sfânta Scriptură când amintește de „punerea mâinilor“ clericilor asupra credincioșilor. Aceasta reprezenta un act vizibil, o interacționare directă, nu „on line“. Dincolo de modernitate, relația cu Dumnezeu, și mai ales creșterea în virtute se obțin prin multă nevoință, rugăciune, dedicare și implicare completă în viața eclezială.

Prezența internetului în Biserică este necesară, până la un punct, dar nu și suficientă. Internetul poate ajuta, dar nu poate mântui. Poate ajuta la mântuirea omului atâta vreme cât folosirea lui este una echilibrată și în scopul îmbunătățirii vieții spirituale, iar autenticitatea acesteia stă în primul rând în trăire și în implicare directă. Misiunea Bisericii presupune, printre altele, interacțiune umană, căci „unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu“, spune Domnul.

Cuvânt din Amvon:

PATRU LĂMURIRI CU PRIVIRE LA TAINA MĂRTURISIRII

Arhid. dr. Ioniță Apostolache

Taina Sfintei Spovedani presupune patru elemente definitorii și absolut necesare pentru caracterul ei personal, liturgic, sacramental și obiectiv. În acest context putem vorbi despre 1. căință, ca determinare de a fi iertat și de a ierta și totodată ca redescoperire cu „inimă înfrântă și smerită” a stării de decădere. Pocăința este după logica Sfântului Isaac Sirul „o moarte îndoită și de bună voie, iar inima miloasă este arderea inimii pentru toată zidirea, pentru oameni și păsări și animale și demoni, și pentru toată făptura”.

În al doilea rând, Taina Spovedaniei presupune mărturisirea păcatelor. Această lucrare se săvârșește înaintea preotului, înțelegându-se astfel dorința fierbinte mărturisită înaintea lui Hristos de a fi restabilit în comuniunea sfinților. Căința și mărturisirea păcatelor sunt condiții personale indispensabile ale iertării, dar harul iertării păcatelor se împărtășește prin rugăciunea de dezlegare a preotului.

Rugăciunea de iertare, dezlegarea sau „cuvântul împăcării”, constituie a treia determinantă a acestei Sfinte Taine. Este necesară întrucât „Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine Însuși” (2 Cor. 5, 19). Prin căință sinceră și părere de rău, toate păcatele pot fi iertate, mai puțin cele împotriva Duhului Sfânt. Explicația decurge din faptul că acestea generează o nepocăință totală, consumată prin urmare în: apostazie, omucidere și adulter etc.

Ultima treaptă este împăcarea cu Hristos și bucuria întoarcerii în sânul Sfintei Sale Biserici. Ea se leagă de puterea cu care Domnul nostru i-a făgăduit pe Sfinții Săi Apostoli, spunându-le „oricâte veți lega pe pământ vor fi legate și în ceruri și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în ceruri”. Într-adevăr, puterea de a ierta păcatele ține de harul preoției primit la hirotonie. În practică, preotul obține permisiunea de a fi duhovnic, sau facultatea de a exercita această putere printr-o hirotesie specială, împlinită prin rugăciunea arhiereului.

NEVOIA DE A FI RELIGIOȘI

Pr. Iulian Măicănescu

Cultul religios este cinstirea și iubirea lui Dumnezeu, cu duhul și cu adevărul, adică din inimă și cu toată sinceritatea. Din cinstirea și iubirea lui Dumnezeu se nasc cultura, îmbunătățirea și înfrumusețarea sufletului. Om cult este acela care are sufletul bun, frumos, curat, luminat și drept. Poate să fie cineva cu nenumărate cunoștințe, cât timp nu are suflet bun și frumos viața lui este cu totul departe de adevăr.

Morala creștină sau viața după voia cea sfântă a lui Dumnezeu se naște din permanenta căutare a adevărului. Femeia samarineancă, care a stat de vorbă cu Mântuitorul Iisus Hristos la fântâna patriarhului Iacob (Ioan 4, 1-42), suspina în inima ei după o viață mai bună, mai curată, mai frumoasă, mai fericită. Era păcătoasă, însă căuta cu însetare mântuirea, ca pe o lumină de care avea atâta nevoie. În inima ei mai licărea o luminiță, încă nestinsă: conștiința. În lumina conștiinței, Mântuitorul Hristos îi face descoperiri mari, îi descoperă o viață nouă, plină de sens și de noi perspective. În cuvintele Sale ea află cu adevărat „apa cea vie a harului dumnezeiesc“, prin care va putea să-și curețe, să-și sfințească și să-și mântuiască sufletul: „De-ai fi știut darul lui Dumnezeu și cine este Cel ce vorbește cu tine, ai fi cerut de la El și El ți-ar fi dat apa cea vie“, îi spune Domnul. Alături de această minunată comoară, Hristos îi descoperă adevărata cinstire pe care, în fapt, fiecare o datorăm lui Dumnezeu: „Închinarea în duh și adevăr“.

Toate aceste imagini dumnezeiești au mișcat până în străfunduri inima femeii și în lumina lor viața ei a fost umplută de sens. De acum înainte, ea începe să lucreze după cuvântul Evangheliei, își creștinează sufletul și casa, fiicele și surorile și slujește Mântuitorului până la moartea de martiră, în prigoana împăratului Nero (cinstită între mucenicii Bisericii la 26 februarie).

Din descoperirile Mântuitorului lângă fântâna lui Iacob, ca și din alte nenumărate exemple asemănătoare, noi înțelegem mai bine ce este cultul și de ce trebuie să fim religioși, ce rost are cultura creștină și cum se adâncește ea în viața omului. Fără „apa cea vie“ a cultului religios, care spală neîncetat, înnoiește, înfrumusețează și întinerește viața noastră suntem rătăciți de la cale. În sfintele icoane, Mântuitorul privește direct către fața credinciosului, pentru a sugera

astfel că El este centrul infinit al relațiilor interpersonale, care rupe legăturile egoismului și ne poartă cu Sine în veșnicie, alături de Tronul Preasfintei Treimi.

Poezia Religioasă:

PRIN CETATEA BATUTA DE VALURI

Prin cetatea bătută de valuri cândva petrecea.
În ferestre depărtări migratoare se amestecau.
Purta umbre adânci din care se risipea
Vindecând orbi, surzi, muți și cum mai erau...
Când acoperea cu palma nopții fruntea și ochii
Vedea serfimi cu săbii de foc păzind cerul.
"Nimeni nu trece!" strigau și păreau a fi cioclii,
Purtând în spate paraliticul și cu el efemerul.
Atunci totul se deprinse din gând ca o stea.
Cioburi multe, zgomote vii, rostiri de cuvânt.
Sfeșnic plin de candelă la răsărit pâlpaia,
Rugile nopții și dimineții fierbeau în pământ.
Cărămizi cioplite, pietre, sămânță ce se înalță,
Cei ce nu pot și nu știu învață acum să devie.
"Du-te! I-ați și patul! Pășește! De-acum ai viață!
Ești în ziua întâi când am rostit ca totul să fie!"
Paraliticul? Un munte care se naște, se scutură!
Suflete se întrebă cum de poate umbla?!...
Din umbră, din moarte ridicând prima ciutură
Se rostuieste în cuvânt ființa spre a pleca.

Pr. Mircea Nincu⁹

⁹ Parohia « Sf. Ierarh Petru Movilă » din Craiova.

POEM CU RAI

Era pentru prima dată când arhanghelii nu păzeau Poarta Raiului.

Suflaseră în săbiile de foc, să nu le mai ardă obrazul,

Si plecaseră de-a lungul gardului...

Cineva încercase să-l sară și Domnul

dădu poruncă să se cerceteze

pe dianafară.

Nu că ar fi fost așa!...

Fiindcă Raiul nu avea gard de nuiele.

Nu era nici – cum să spun? Înalt?

Era cum vedeai rar dar bine,

Bine printre surcele.

Mi-l amintesc pe Adam care uneori mai vorbea cu Stăpânul:

”- Doamne, de ai vrea să-mi dai de vreo două, trei sute de ani până voi înțelege ce și cum este cu lumea asta și cu copiii...

Ori până ce voi învăța să-mi câștig pâinea din lacrima frunții!...

- De, Adame, zise Domnul, îți dau, că-ți știu inima iubitoare

și tu știi, când dau, dau cum se cuvine,

împăratește, ca la zi mare!”

Acum călcau apăsător prin mărăcinii neumblați de la facerea lumii.

Tuna și fulgera sub talpa lor universul din adâncul genunii.

Știa și așteptau să afle, după poruncă, o încercare

De spargere-a Raiului. Domnul nu se înșelase!

Cuvântul înghițise întâia literă-a graiului.

După prima stea ce lucea în culori sinilii

Se iviră turme de miei...

Plângeu înfricoșați fără stăpâni,
fără câini, după sânii de lapte.
Erau turmele lui Adam ce rătăciseră prin milenii de noapte...
Pe semne, Domnul credea că pot să-L atace tocmai ai Săi...
Atunci scoaseră arhanghelii din pietre scânteii
Și făcură foc mare să ardă ciulinii și codri
ce le făuseră răni la picioare.
Iar mieilor le spuseră că Domnul plecase
Singur pe vale. De-L vor căuta,
Îl vor cunoaște după crucea
De lemn din spinare.

Pr. Mircea Nincu

